

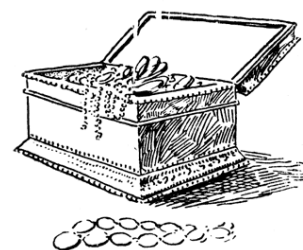
”ÄR DU RIK INFÖR GUD?”

Predikotext: Luk. 12:13-21

¹³Någon i folkhopen sade till honom: "Mästare, säg till min bror att han delar arvet med mig." ¹⁴Jesus sade till honom: "Människa, vem har satt mig till skiljedomare mellan er?" ¹⁵Sedan sade han till dem: "Se till att ni aktar er för allt slags girighet, ty en människas liv består inte i att hon har överflöd på ägodelar." ¹⁶Och han berättade en liknelse för dem: "En rik man hade åkrar som gav goda skördar. ¹⁷Och han frågade sig själv: Vad skall jag göra? Jag har inte plats för mina skördar. ¹⁸Så här vill jag göra, tänkte han. Jag river mina logar och bygger större, och där samlar jag in all min säd och allt mitt goda. ¹⁹Sedan vill jag säga till mig själv: Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt, ät, drick och var glad. ²⁰Men Gud sade till honom: Din dåre, i natt skall din själ utkrävas av dig, och vem skall då få vad du har samlat ihop? ²¹Så går det för den som samlar skatter åt sig själv men inte är rik inför Gud." (Lukasevangeliet 12:13-21)

Bön: Herre, helga oss i sanningen. Ditt ord är sanning. Amen.

Kära vänner! Vi är köpta åt Gud med Jesu Kristi heliga och oskyldiga blod. Dagens rubrik heter "Förgängliga och oförgängliga skatter." Vilken av dessa tror du är viktigare? De förgängliga eller de oförgängliga? 'Det var ju en dum fråga!' – kan någon nu tänka och fortsätta i sina tankar – 'Rätta svaret till en sådan fråga är ju förstås: de oförgängliga skatterna.' Ja, du, min vän... Det är ju enkelt att ge ett rätt svar till en sådan fråga. Men lever du verkligen efter ett så klokt svar? Eller är det så att dina tankar, dina händer och även ditt hjärta bryr sig mer om de förgängliga sakerna och tingen än de oförgängliga, även om du på ett principiellt plan vet det rätta svaret?

Vår Frälsare kom från himmelen för att frälsa oss, för att rädda oss från helvetets eviga dom. Den domen som vi i verkligheten har förtjänat. Den eviga förtappelsen till vilken den naturliga människan skyndar i sin dåraktighet. "Köttets sinne är fiendskap mot Gud"¹, säger Skriften. Är du fri från detta kött? Eller är du fortfarande i det syndiga köttet? Ja, visserligen är vi rentvådda från all vår syndaskuld genom dopets bad², men så länge vi lever här på jorden i detta inte ännu förhärligade kropp så är vi inte endast heliga utan också samtidigt syndare. På grund av att vi är syndare och har den syndiga, gamla människan kvar i oss, måste vi ständigt leva av, i och under evangeliets livgivande vatten – det nya förbundet och syndernas förlåtelse. Om köttet får övertaget i våra liv, då kommer den att uppfylla våra hjärtan mer och mer med något annat än det som egentligen är gott och nyttigt för oss. Gott och nyttigt för oss sett ifrån evighetsaspekten. Djävulen kommer inte till oss med ett namnskytt runt sin hals och säger: 'God dag, jag är Satan och har kommit för att förstöra dig. Jag har kommit för att vända ditt hjärta till det förgängliga och vilseleda dig tillbaka till den andliga döden till vilket du genom din syndiga födelse egentligen tillhör...' Nej! Bibeln har ju uppenbarat för oss att "Satan själv gör sig lik en ljusets ängel."³ Han gör helt enkelt allt som han kan för att leda oss tillbaka till det andliga mörkret, den eviga döden. Han känner till vårt tillstånd, att vi har våra svagheter och att det bor en mängd av olika slags onda begär i var och en av oss. Bibeln påminner oss: "Var och en som frestas, dras och lockas av sitt eget begär. När så begäret har blivit havande föder det synd, och när synden är fullmogen föder den död. Bedra inte er själva, mina älskade bröder."⁴

¹ Rom. 8:7a.

² Apg. 2:38; 22:16; 1 Kor. 6:11; Tit. 3:5; Hebr. 10:22; 1 Petr. 3:21.

³ 2 Kor. 11:14b.

⁴ Jak. 1:14-16.

Ja, mina älskade bröder och systrar! Dagens evangelietext är en alvarlig – och tyvärr, så nödvändig – påminnelse för oss om en av de största farorna som vi möter här på denna jord. Dagens evangelieperikop⁵ innehåller egentligen inte alls evangelium, om vi tänker vad evangeliet betyder i ordets strikta betydelse. Men evangeliet är närvarande. Det är den goda nyhetens källa, Frälsaren Jesus Kristus själv som talar. Men även Han predikade lag och undervisade om hur vi skall leva, varnade om synden och talade om det som väntar dem som inte gör bättring, alltså omvänder sig och tror på evangeliet⁶, genom tron griper tag på löftet om syndernas förlåtelse som Kristus kom för att förvärva åt oss.

Jesus kom för att fullborda vår frälsning. Han kom för att predika Guds rike. Han kom för att evangeliet skulle få behålla sitt innehåll och vara den kraft som den är, nämligen **”en Guds kraft som frälsar var och en som tror”**⁷. Men inte endast en gång fick Frälsaren möta den dystra verkligheten som människor oftast har framför sina ögon. En gång då det hade samlats människor i tiotusental för att lyssna på Jesus⁸, så sade någon i folkhopen till Herren: **”Mästare, säg till min bror att han delar arvet med mig.”** (v.13) Mannen fick en sällsynt möjlighet. Och vad var det som var viktigt för honom? Pengarna! Tänk vilken kraftig argument han skulle ha haft emot sin broder om nu Herren Jesus själv skulle ha tagit ställning i denna arvstvist... **”Människa, vem har satt mig till skiljedomare mellan er?”** (v.14) svarade Herren. **”Se till att ni aktar er för allt slags girighet”** (v.15), varnar Han honom, dig och mig. Gång på gång kallar Gud oss till vaksamhet emot girighet och onda begär.⁹ Jesus säger: **”ty en människas liv består inte i att hon har överflöd på ägodelar.”** (v.15) De som gör orättvisa kommer i sinom tid att få sin dom¹⁰, men framförallt är det viktigt för en människa att se till att hennes själ har en rätt attityd mot Gud, att hon är rik framför Gud (v.21)! Hur är det med din själ? Frågan om en människas själs tillstånd är den allra akutaste frågan. Den dagen eller natten, den stunden som förr eller senare kommer till var och en av oss då vi skiljs från denna världs ägodelar spelar det ingen roll hur tjock din plånbok var, hur mycket pengar du hade på kontot... Ingen har fått ta med sig en enda öre till andra sidan! Ingen kan köpa sitt inträde till himmelriket. Det hjälper inte att uppfylla gravarna med guld och andra skatter, som de gamla egyptiska faraonerna eller andra avgudadyrkare gjorde. Gud är helt enkelt inte i behov av de förgängliga ägodelarna! Han bryr sig inte om människans pengar! Det som Han vill är att vi är rika inför Honom (v.21)! Det är det allra viktigaste. **”Samla inte skatter på jorden, där rost och mal förstör och där tjuvar bryter sig in och stjälar.”** – säger Frälsaren, och fortsätter – **”Samla er skatter i himlen, där varken rost eller mal förstör och där inga tjuvar bryter sig in och stjälar. Ty där din skatt är, där kommer också ditt hjärta att vara.”**¹¹

Det avgörande är inte hur mycket du har pengar. Det som är avgörande är om ditt hjärta är förankrad till det oförgängliga eller det förgängliga. På grund av att Bibeln kallar oss flera gånger till vaksamhet och självrannsakan när det gäller girighet, så bör vi ta dessa Guds varningsord på största allvar. Djävulen och köttet är listiga i att finna olika ursäkter som kan verka ofarliga och även ha ett sken av gudsfruktan, men som i själva verket handlar om girighet och att man ger efter till det onda habegäret som finns i större eller mindre grad i var och en av oss. Vi må akta oss att vi inte själv bedrar oss själva!¹² Jesus varnade om **”alla slags girighet”** (v.15). Girigheten kan iklädda sig under olika täckmantel. Vi måste undvika *alla slags girighet*, vi bör strida emot alla onda begär

⁵ **”Perikop** (grek = det kringskurna, begränsade): bibeltext som läses i gudstjänsten enligt fastställd ordning.” Martling, C.H. Liturgiskt lexikon. Stockholm: Verbum, 2000. Sidan 100. (ISBN 91-526-2764-0.)

⁶ Mark. 1:15.

⁷ Rom. 1:16a.

⁸ Luk. 12:1.

⁹ Se t. ex. Jes. 57:17; Mark. 7:21-23; Rom. 1:28-32; Ef. 4:19; 5:3; Kol. 3:5; Ps. 106:14; Mark. 4:19; Rom. 6:12; 13:14; Gal. 5:6; 24-26; Ef. 4:22; 1 Tess. 4:5; 1 Tim. 6:9,10; 2 Tim. 2:22; 4:3; Tit. 2:12; Jak. 1:14-16; 4:1-4; 1 Petr. 1:14; 2:11; 4:2,3; 2 Petr. 1:4; 2:18,19; 1 Joh. 2:16,17.

¹⁰ Ords. 17:5; Ps. 140:3; 35:10; 72:4,12-14; Ords. 14:31; 28:27; 31:9.

¹¹ Matt. 6:19-21.

¹² Jak. 1:22-24; 4:14-16.

och bekänna dessa synder inför Herren – be om nåd och förlåtelse. Vi har verkligen anledning till en daglig Fader vår där vi ber *”och förlåt oss våra skulder”*. Ja, Herre! Förlåt oss våra synder, förlåt oss att vi inte lyckas leva så som Du vill!

Jesu liknelse om den rike dåren behöver ingen förtydligande. Den är mycket tydlig i sig själv. Det som vi bör göra är att vi ser till att vi själva inte är lik denne dåre! Att vi inte fäster våra hjärtan till det förgängliga, till denna världens skatter, till saker och ting som ändå förr eller senare kommer att förgå... Må människan bara se till att hon inte förlorar sin själ för så obetydliga sakers skull! Ja, inget är ju betydligt nog för att man skulle för den skull vilja bli evigt förtappad...

Av de tio budord talar tre av dem direkt om girighetens synd och om onda begär. Om vi förstår budorden rätt, så måste vi faktiskt säga att det inte endast är sjunde¹³, nionde¹⁴ och tionde¹⁵ budet som handlar om girighetens och de ogudaktiga begärens syndighet. Även första budet – **”Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig”** – är mest relevant i samband med dagens tema. Aposteln kallar ju girigheten för avgudadyrkan! **”Döda därför era begär som hör jorden till: otukt, orenhet, lidelse, lusta, och girigheten som är avgudadyrkan.”**¹⁶ Även tredje budet¹⁷ – som handlar om att *”Vi skal frukta och älska Gud, så att vi inte föraktar predikan och Guds ord utan håller det heligt, gärna hör och lär oss det”*¹⁸ – far illa ut om girigheten får plats i våra hjärtan. Girighetens synd är förödande.

Om denna världens rikedomar, makt eller syndiga nöjen lockar oss¹⁹ så är det på plats att lyssna vad den helige aposteln skriver: **”Ja, gudsfruktan i förening med ett förnöjt sinne är verkligen en stor vinning. Vi har ju inte fört något med oss in i världen, inte heller kan vi ta med oss något härifrån. Har vi mat och kläder skall vi vara nöjda med det. Men de som vill bli rika, de råkar ut för frestelser och snaror och många oförnuftiga och skadliga begär, som störtar människor i fördärv och undergång. Ty kärlek till pengar är en rot till allt ont. I sitt begär efter pengar har somliga kommit bort från tron och vållat sig själva mycket lidande.”**²⁰

Vad hände till liknelsens man, som hade så mycket att platsen inte räckte till för hans ägodelar utan att han var tvungen att planera bygga nya logar? (vv.16-19) Efter att han skulle ha byggt dessa förvaringsplatser hade han planerat att säga till sig själv: **”Kära själ, du har samlat mycket gott för många år. Ta det nu lugnt, ät, drick och var glad.”** (v.19) Det är obetydligt i detta sammanhang om man har fått sina rikedomar genom att arva dem, genom tur eller genom att ha slitit hårt för att samla dem. Liknelsens man var troligen en av samhället stort respekterad man. Men denna världens tacksamhet eller respekt hjälper inte när man står framför dödens portar. **”En människa ser det som är för ögonen, men HERREN ser till hjärtat.”**²¹ Det avgörande är hjärtats tillstånd. Det är inte alltid så som det syns för våra ögon. Liknelsens man hade tänkt ta det lugnt och njuta av livets goda. Enligt människoögat han kanske hade förtjänat detta. Men hans tankar och hjärtat hade prioriterat fel. **”Men Gud sade till honom: Din dåre, i natt skall din själ utkrävas av dig, och vem skall då få vad du har samlat ihop?”** (v.20) Han skulle inte få sina ägodelar med sig till evigheten! Skördarna och pengarna måste han lämna efter sig. Även om han var rik så var han fattig, fattig framför Gud. Om han inte hann omvända sig och få höra evangeliet innan slutet så hamnade han på denna natt i helvetet **”där deras mask inte dör och elden inte släcks.”**²² Vill dagens människor höra detta eller inte, så stor det skrivet – och dessa skrivna ord är större och

¹³ ”Du skall inte stjäla.”

¹⁴ ”Du skall inte ha begär till din nästas hus.”

¹⁵ ”Du skall inte ha begär till din nästas hustru, inte heller till hans tjänare eller tjänarinna, hans ox eller hans åsna eller något som tillhör din nästa.”

¹⁶ Kol. 3:5.

¹⁷ ”Tänk på sabbatsdagen, så att du helgar den.” (”Tänk på vilodagen, så att du helgar den.”)

¹⁸ Dr. Luthers förklaring till det tredje budet.

¹⁹ 1 Joh. 2:15-17.

²⁰ 1 Tim. 6:6-10.

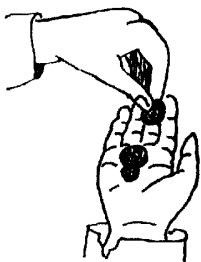
²¹ 1 Sam. 16:7b.

²² Mark. 9:48.

starkare än alla världens makter och åsikter: **”Ni skall veta att ingen otuktig eller oren eller girig – en sådan är en avgudadyrkare – skall ärva Kristi och Guds rike.”**²³

Kära vänner! Jag vill inte att en enda av oss på sista dagen måste bli avslöjad som en avgudadyrkare. Det är därför jag idag talar med ord som kan verka hårda. Jag varnar om girighetens och onda begärs synder, de faror som våra själar utsätts för om vi låter dessa laster få regerarroll i våra hjärtan. Vi måste kämpa emot allt sådant! Vi måste akta oss för allt slags girighet, som Herren säger till oss (v.15).

Det är inte min uppgift att granska era räkenskaper, vaka era plånböcker och hur ni använder egendomen som Gud har satt var och en av er att förvalta över. Min uppgift är att undervisa om det som Skriften undervisar – säga det som Herren säger.²⁴ Min uppgift är att kalla var och en av oss till självrannsakan, för att var och en av oss prövar sig själv.²⁵ Det är Han som ser intill hjärtat som vet hur du förvaltar det som Han har satt dig att förvalta över. Du har ju ingenting som Han inte först skulle ha gett till dig. I slutändan är vi endast Guds gåvors förvaltare.

Det är inte mina ögon som vakar över ”offerkistan” – det är Hans ögon som ser allt och vet allt.²⁶ En gång, då Han vandrade här på jorden, så satte sig Jesus **”mitt emot offerkistan och såg hur folket lade pengar i den. Många rika gav mycket. Där kom också en fattig änka och lade ner två små kopparmynt, några ören. Då kallade han till sig sina lärjungar och sade till dem: ”Amen säger jag er: Denna fattiga änka lade dit mer än alla de andra som lade något i offerkistan. Ty alla gav de av sitt överflöd, men hon gav av sin fattigdom, allt vad hon hade att leva på.”**²⁷ När vi offerar till Gud

skall vi göra det med glädje och frihet i hjärtat! Det är självklart att vårt kött låter sin närvaro bli mer eller mindre känd varenda gång vi lägger pengar till kollekt eller avstår från att använda vår tid till nöjen och i stället arbeta för Guds rike, men vi skall inte fråga det syndiga köttets åsikter eller känningar! Guds ord säger: **”Den som sår sparsamt skall skörda sparsamt, och den som sår rikligt skall skörda rikligt. Var och en må ge vad han har beslutat sig för i sitt hjärta, inte med olust eller av tvång. Ty Gud älskar en glad givare.”**²⁸ Det är ett privilegium att vi får offra tacksägelseoffer också genom kollekt och genom att använda vår tid till kyrkan och församlingen. Det viktigaste är hjärtats attityd, inte hur mycket eller hur lite man ger. Om man ger kollekt som om det vore en kyrkoskatt eller betalning för att få delta i gudstjänsterna, så har man missförstått helt och hållet vad det handlar om! Vi skall inte ge av tvång och känna att det är en börda. Men å andra sidan så måste vi akta oss för att vi inte låter köttet få bestämma. Den vill ju inte ge något överhuvudtaget och till sist om man ger något så vill köttet vilseleda oss till en självrättfärdigattityd, ta äran till sig själv. **”Akta er för att utföra goda gärningar för att människor skall se er.”** – varnar Jesus – **”Då får ni ingen lön hos er Fader i himlen. När du ger en gåva, blås då inte i trumpet för dig, som hycklarna gör i synagogorna och på gatorna för att människor skall berömma dem. Amen säger jag er: De har fått ut sin lön. Nej, när du ger en gåva, låt inte din vänstra hand veta vad den högra gör, så att din gåva ges i det fördolda. Då skall din Fader, som ser i det fördolda, belöna dig.”**²⁹

Nu har vi talat om pengar, rikedomar, girighet och mycket annat som vi bör komma ihåg. Det allra viktigaste är att vi är rika inför Gud. Är du rik inför Gud? Hur blir man och hur förblir man rik inför Gud? Herrens apostel skriver: **”Ni känner ju vår Herre Jesu Kristi nåd. Han var rik men blev**

²³ Ef. 5:5.

²⁴ 1 Petr. 4:11; 2 Tim. 2:15; 1 Kor. 4:1-3; Kol. 1:25; Matt. 24:45; Luk. 12:42.

²⁵ 1 Kor. 11:28; 2 Kor. 13:5; 1 Tess. 5:21.

²⁶ Joh. 21:17.

²⁷ Mark. 12:42-44.

²⁸ 2 Kor. 9:6,7.

²⁹ Matt. 6:1-4.

fattig för er skull, för att ni genom hans fattigdom skulle bli rika.”³⁰ Här har vi svaret. Genom Jesu Kristi fattigdom blir vi rika. De oförgängliga skatterna blir våra genom tron – och genom tron allena! Det är på grund av Guds stora nåd som vi har fått ta emot evangeliet, den allra största skatten, Jesus Kristus och Hans rättfärdighet. Genom tron äger vi himmelens rikedomar och det är genom tron som vi består i Guds rike. Det är därför vi vill uppbygga vår allra heligaste tro, det är därför vi varnar oss själva och tar på allvara Guds ords varningar om köttets och djävulens onda planer. Kristus blev fattig för att du och jag, för att vi skulle bli rika! Tänk vilken skatt och rikedom du har fått i ditt dop! Tänk vilken står nåd Herren visar mot oss, när vi har fått lära känna Honom och förlåtelsen som Kristus har åstadkommit på Golgatas kors för att vi skulle vara fria och rika inför Gud!

Må den barmhärtige Guden – Fadern och Sonen och den Helige Ande – förbarma Sig över oss arma syndare! Må Han välsigna oss genom evangeliet i ordet och sakramenten så att vi verkligen är och förblir rika inför Honom, så att vi en dag får träda in genom pärleporten till den eviga staden som består av rent guld som liknar glas.³¹

*Amen.*³²

Bön:

*Gud, vår Skapare och Återlösare, rikta våra blickar mot det osynliga
så att vi söker den eviga glädjen i Dig. Endast Du kan stilla vår själs längtan.
Hjälp oss att leva med öppna händer och att använda det Du ger oss här på jorden också till andras bästa.
Hör oss för Jesu skull. Amen.*

Pastor Jan-Erik Tiri
www.lutherdom.se

³⁰ 2 Kor. 8:9.

³¹ Upp. 21:18-21.

³² 2948 ord.